

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Mgr. Jitky Zavřelové a soudců Mgr. Jana Čížka a JUDr. Davida Krysky, Ph.D., ve věci

žalobců: a) M. F.,

b) J. F.,

c) J. B.,

všichni bytem X,

všichni zastoupeni advokátem Mgr. et. Mgr. Patrikem Tauerem,
sídlem Vinohradská 2134/126, Praha 8,

proti

žalovanému: **Krajský úřad Středočeského kraje,**
sídlem Zborovská 81/11, Praha 5,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 1. 2017, č. j. 010402/2017/KUSK,

takto:

I. Žaloba žalobce a) se zamítá.

II. Rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 1. 2017, č. j. 010402/2017/KUSK, se v části, v níž bylo jako nepřípustné zamítnuto odvolání žalobkyň b) a c), zrušuje a věc se v tomto rozsahu vrací žalovanému k dalšímu řízení.

III. Ve vztahu mezi žalobcem a) a žalovaným nemá žádný z účastníků řízení právo na náhradu nákladů řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje: B. M.

IV. Žalovaný je povinen do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku zaplatit žalobkyním b) a c) na náhradě nákladů řízení částku 18 729,20 Kč k rukám jejich zástupce Mgr. et. Mgr. Patrika Tauera, advokáta.

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Společnou žalobou podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudí řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) podanou dne 24. 3. 2017 se žalobci domáhají zrušení shora označeného rozhodnutí, jímž žalovaný zamítl jako nepřipustné jejich společné odvolání proti rozhodnutí Městského úřadu V. (dále jen „městský úřad“) ze dne 1. 2. 2016, č. j. 2368/2016/VÝST-Ja (dále jen „územní rozhodnutí“). Městský úřad územním rozhodnutím podle § 92 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění zákona č. 39/2015 Sb. (dále jen „stavební zákon“), rozhodl o umístění stavby vrtané studny (dále jen „stavba“) na pozemku p. č. X v k. ú. K. u S. (všechny pozemky zmiňované v tomto rozsudku se nacházejí v témže katastrálním území – pozn. soudu) a stanovil podmínky pro umístění a projektovou přípravu stavby.
2. Žalovaný odůvodnil napadené rozhodnutí tím, že odvolání bylo podáno osobami, která nejsou účastníky územního řízení podle § 85 stavebního zákona, a je tedy nepřipustným odvoláním. Stavební zákon označuje jako účastníky územního řízení vlastníky sousedních nemovitostí nebo staveb, jejichž vlastnické právo může být přímo dotčeno. Okruh účastníků se přitom neomezuje pouze na mezující sousedy, ale dle okolností může být širší. Rozšíření okruhu účastníků je úkolem stavebního úřadu, pokud na základě podkladů připustí vliv na vlastnická práva dalších osob. Žalovaný se proto zabýval otázkou, zda žalobci mohou být dotčeni na vlastnickém právu. Odkázal na stanovisko vodoprávního úřadu ze dne 13. 10. 2015, v němž byla stanovena podmínka pro stavební řízení spočívající v doložení hladiny podzemních vod v sousedních studnách, a dále na odborný posudek hydrogeologa doložený stavebníkem, podle něhož se nepředpokládá, že by odběrem podzemní vody pro rekreační domek došlo k ovlivnění vydatnosti ostatních zdrojů. Podle žalovaného tyto podklady „označují účel zjištění jako relevantní pouze pro stavební řízení.“ Vliv odběru podzemní vody na vydatnost okolních zdrojů je posuzován až ve stavebním řízení, a jelikož se tyto otázky neřeší v územním řízení, nemůže být ten, kdo se touto cestou snaží bránit vlastnická práva, účastníkem územního řízení.

Obsah žaloby a vyjádření žalovaného

3. Žalobci namítli, že s nimi městský úřad v předmětném správním řízení nejednal jako s účastníky řízení, ačkoliv jimi měli být. Žalobce a) a žalobkyně b) jsou vlastníky pozemků p. č. X a X, žalobkyně b) je výlučným vlastníkem pozemku p. č. X a žalobkyně c) je výlučným vlastníkem pozemku p. č. X. Na pozemku p. č. X je postavena kopaná studna a na pozemku p. č. X je nepřetržitý pramen pitné vody, který používají i vlastníci jiných pozemků či nemovitostí. Žalobci dále uvedli, že jejich žádost o zaslání územního rozhodnutí byla posouzena jako odvolání, ačkoliv napadené rozhodnutí nebylo žalobcům nikdy zasláno. Žalovaný rozhodl, aniž by žalobci měli možnost se seznámit s vyjádřením městského úřadu, že nejsou dotčeni na svých právech a nejsou účastníky řízení o umístění stavby. Tento právní názor žalobci pokládají za nesprávný, neboť je v rozporu s judikaturou Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) a Ústavního soudu. V této

souvislosti odkázali na rozsudek NSS ze dne 12. 4. 2012, č. j. 9 As 78/2011 – 69, jenž se měl týkat otázky, zda je vlastník sousedního pozemku, na němž je již vybudovaná studna, účastníkem řízení o umístění studny na sousedním pozemku. Žalobci konkrétně odkázali na tu část odůvodnění rozsudku, v níž NSS uvedl, že pokud může navrhovaná stavba ovlivnit kvalitu a množství vody ve studni, která náleží sousedovi, může jít o důvod účastenství dle § 109 odst. 1 písm. e) stavebního zákona, dle kterého je účastníkem stavebního řízení vlastník sousedního pozemku nebo stavby na něm, může-li být jeho vlastnické právo navrhovanou stavbou přímo dotčeno. Žalobcům bylo postupem žalovaného odňato ústavně zaručené právo být účastníkem řízení, neboť se nemohli seznámit s předloženou hydrologickou studií a předkládat vlastní důkazní návrhy. Žalovaný zmíněnou judikaturu zcela ignoroval a nijak se s ní nevypořádal. Nevypořádal se ani se závěry vyslovenými v nálezu Ústavního soudu ze dne 22. 3. 2000, sp. zn. Pl. ÚS 19/99, uveřejněném pod č. 43/2000 Sb., z něhož má plynout, že účastníky řízení mohou být nejen vlastníci přímo sousedících pozemků, ale i vlastníci, jejichž vlastnické právo může být dotčeno, byť nejde o nemovitosti v bezprostřední blízkosti. Závěrem žalobci namítli, že v obdobném řízení, které městský úřad vedl v roce 2008 o žádosti o vydání povolení k nakládání s vodami ze studny na pozemku p. č. X bylo s žalobkyní b) jednáno jako s účastníkem řízení, ačkoliv její pozemek p. č. X s pozemkem p. č. X přímo nesousedí. Není možné v jednom řízení s někým jednat jako s účastníkem řízení a v jiném nikoliv.

4. Žalovaný ve vyjádření k žalobě navrhl její zamítnutí. Žalovaný zopakoval důvody zamítnutí odvolání a uvedl, že při rozhodování o něm bylo přihlédnuto k vyjádření autorizované osoby z oblasti hydrologie RNDr. L. P., které je součástí stavební dokumentace, a ve kterém je uvedeno, že doporučeným odběrem podzemní vody pro rekreační domek osob zúčastněných nebude ovlivněna vydatnost jiných zdrojů. Jedná se o kopané a vrtané studny a pramenní přepad, které jsou lokalizovány ve vzdálenosti větší než 50 m od záměru, vyjma kopané studny na pozemku p. č. X, jejíž vzdálenost od umísťované studny je přesně 50 m. Žalovaný je toho názoru, že otázka povoleného a možného odběru vody kvůli vlivu na vydatnost okolních studní je otázkou, která má být řešena v rámci vodoprávního řízení dle podmínky č. 3 uvedené ve výroku rozhodnutí o umístění stavby. V rámci řízení o povolení stavby bude závazně posouzeno a stanoveno, jaký maximální objem vody za den může být z vrtu čerpán tak, aby nedošlo k omezení vydatnosti okolních studní. Tedy až v rámci procesu stavebního řízení bude rozhodováno tak, aby nedošlo k nepřiměřenému zásahu do práv vlastníků sousedních i vzdálenějších nemovitostí a staveb, tedy i ve vztahu k žalobcům. Na základě územního rozhodnutí získává osoba právo stavbu umístit, nikoliv realizovat.

Skutková zjištění

5. Z obsahu správního spisu soud zjistil, že dne 7. 9. 2015 podal tehdejší vlastník pozemku p. č. X žádost o vydání rozhodnutí o umístění stavby vrtané studny o hloubce 50 m a výtlačného řadu na pozemku p. č. X. Přílohou žádosti byla projektová dokumentace k vrtané studni určená jak pro územní, tak i stavební řízení a dále odborný hydrogeologický posudek. Dle souhrnné technické zprávy, která je součástí projektové dokumentace, nebude mít stavba studny vliv na okolní stavby nebo pozemky. Při doporučeném odběru podzemních vod do 1 m³ za den nedojde dle hydrogeologického posudku k negativnímu ovlivnění vydatnosti a hladiny podzemní vody v nejbližších jímácích objektech (studních).

6. V hydrogeologickém posudku RNDr. L. P. se mj. uvádí, že v zóně reálného ovlivnění stavbou byly zjištěny kopané a vrtané studny, které zásobují blízké rekreační domky a slouží také k závlisce zahrad. Před a po ukončení vrtných prací je třeba změřit hladinu podzemní vody v sousedních studních a v případě rozkvyvu hladin je třeba provést za součinnosti s hydrogeologem příslušná opatření. Dle závěru hydrogeologa však lze předpokládat, že doporučeným odběrem podzemní vody pro rekreační domek nebude vydatnost jiných zdrojů ovlivněna. Odběrem nedojde k negativnímu ovlivnění ustáleného režimu podzemních vod na lokalitě a nedojde k ovlivnění či ohrožení případných okolních odběrů sloužících pro zásobování obyvatel vodou a na vodu vázaných ekosystémů. Součástí posudku hydrogeologa je i situační mapa zachycující umístění vlastního záměru a čtyř nejbližších vodních zdrojů (dvě kopané studny označené KS – 1 a KS – 2, vrtaná studna označená VS - 3 a pramenní jímka označená PR 4). Na pozemku p. č. X, jehož výlučným vlastníkem je žalobkyně b), se podle této mapy nacházejí kopaná studna KS – 2 a pramenní jímka PR 4. Na pozemcích p. č. X a X, jež jsou ve společném jmění žalobců a) a b), a rovněž na pozemku p. č. X, jehož vlastníkem je žalobkyně c), nejsou zakresleny žádné vodní zdroje.
7. Přípisem ze dne 1. 10. 2015 bylo účastníkům řízení, mezi něž žalobci nebyli zahrnuti, oznámeno zahájení územního řízení. Dne 13. 10. 2015 vydal Městský úřad V., odbor životního prostředí a památkové péče, vyjádření k záměru, v němž z hlediska zájmů chráněných zákonem č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, uvedl, že pokud bude průzkumný vrt realizován před podáním žádosti o stavební povolení, má být ke stavebnímu řízení doložena hladina podzemních vod v sousedních studních v souladu s hydrogeologickým posudkem. Hydrologický posudek má být doplněn i o návrh minimální hladiny podzemních vod v souladu s vyhláškou Ministerstva zemědělství č. 432/2001 Sb., o dokladech žádosti o rozhodnutí nebo vyjádření a o náležitostech povolení, souhlasů a vyjádření vodoprávního úřadu. Přípisem ze dne 22. 10. 2015 vyzval městský úřad žadatele, aby nejpozději do 30. 11. 2015 doplnil chybějící náležitosti žádosti dle výše uvedeného vyjádření. Současně bylo řízení přerušeno do odstranění nedostatků žádosti, nejpozději však do 30. 11. 2015. Žádost byla doplněna dodatkem č. 1 k posudku hydrogeologa, který obsahuje údaje o hladinách podzemních vod v jednotlivých studních v okolí.
8. Dne 1. 2. 2016 bylo městským úřadem vydáno rozhodnutí o umístění stavby vrtané studny na pozemku p. č. X. Pro umístění a projektovou přípravu stavby byly v tomto rozhodnutí stanoveny podmínky. Mimo jiné bylo v podmínkách uvedeno, že povolení stavby podléhá vodoprávnímu řízení (podmínka č. 3).
9. Dne 26. 9. 2016 doručili žalobci městskému úřadu podání, ve kterém uvedli, že rozhodnutí o umístění stavby je zatíženo vadou, neboť byl nesprávně stanoven okruh účastníků. Na pozemku p. č. X je postavena běžná kopaná studna a na pozemku X je již více než 50 let nepřetržitý pramen pitné vody, který používají i vlastníci jiných pozemků či nemovitostí. Realizací několik desítek metrů hlubokého vrtu může dojít ke změně úrovně spodní vody, což by mohlo vést i k znemožnění zásobování pitnou vodou. Vyloučením žalobců jim bylo zabráněno uplatnit v řízení jejich práva, což v důsledku vede k rozporu rozhodnutí o umístění stavby s čl. 36 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Žalobci v této souvislosti odkázali na rozsudek NSS č. As 78/2011 (míněn patrně shora uvedený rozsudek č. j. 9 As 78/2011 – 69) a dále na nález Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 19/99. Pramen se nenachází na pozemku X, jak je uvedeno v dokumentaci a tím pádem není správný údaj o

vzdálenosti tohoto pramene. Žalobci se rovněž domnívají, že vzdálenost mezi studnou na pozemku p. č. X a vrtem je menší než 50 m.

10. Dne 3. 10. 2016 doručili žalobci městskému úřadu podání, kterým se dožadovali doručení územního rozhodnutí.
11. Napadeným rozhodnutím, jehož obsah je shrnut pod body 1 a 2 tohoto rozsudku, zamítl žalovaný odvolání žalobců jako nepřijatelné.

Splnění procesních podmínek

12. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas, osobami k tomu oprávněnými a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Jde tedy o žalobu věcně projednatelnou. Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu v době vydání napadeného rozhodnutí (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.). Soud rozhodl o věci samé bez nařízení jednání postupem podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

Posouzení žalobních bodů

13. Podle § 27 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění zákona č. 250/2014 Sb., (dále jen „správní řád“), jsou účastníky správního řízení osoby, o kterých to stanoví zvláštní zákon. Nestanoví-li zvláštní zákon jinak, mají postavení účastníků podle odstavce 2, ledaže jim má rozhodnutí založit, změnit nebo zrušit právo anebo povinnost nebo prohlásit, že právo nebo povinnost mají anebo nemají; v tom případě mají postavení účastníků podle odstavce 1.
14. Podle § 85 odst. 2 písm. b) stavebního zákona jsou účastníky územního řízení „osoby, jejichž vlastnické nebo jiné věcné právo k sousedním stavbám anebo sousedním pozemkům nebo stavbám na nich může být územním rozhodnutím přímo dotčeno.“
15. V předmětné věci lze předeslat, že žalovaný zcela správně posoudil podání žalobců ze dne 26. 9. 2016 jako odvolání proti rozhodnutí městského úřadu, byť takto nebylo výslovně označeno. Z obsahu podání je zjevné, že žalobci brojili právě proti územnímu rozhodnutí, jež řádně označili, a uplatnili vůči němu přílehlavé námitky, zejména se domáhali přiznání účastenství v územním řízení. Obdobné námitky ostatně uplatnili i v žalobě. Podání ze dne 3. 10. 2016, jímž se následně domáhali doručení územního rozhodnutí, nemá na posouzení obsahu odvolání žádný vliv.
16. Pro posouzení věci je klíčovou otázkou, zda žalobcům svědčilo v daném řízení postavení účastníků podle § 85 odst. 2 písm. b) stavebního zákona. Žalobcům lze přisvědčit v tom, že dřívější právní úprava obsažená v zákoně č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění účinném do 21. 4. 2000, obsahovala v § 139 písm. c) legální definici pojmu „sousední pozemky a stavby na nich“, z níž plynulo, že účastníkem územního řízení mohl být pouze vlastník pozemku, který měl společnou hranici s pozemkem, na němž měl být záměr umístěn. Nálezem Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 19/99, na nějž odkázali, bylo toto ustanovení zrušeno. Dle Ústavního soudu zrušené ustanovení bralo správnímu orgánu možnost jednat jako s účastníkem také s osobou, která mohla být rozhodnutím v rámci stavebního řízení dotčena na svých právech, a to i v rovině ústavních práv, pokud taková osoba nebyla vlastníkem pozemku bezprostředně sousedícího s pozemkem, na němž měl být umístěn záměr. Z práva na přístup k soudu a na soudní ochranu tak byl vyloučen ten, kdo nikoliv pouze tvrdil, že může být správním rozhodnutím dotčen na svých právech, ale také ten, u koho takové dotčení mohlo být zcela zřejmé. Nicméně právní úprava

účastenství v územním řízení dopadající na tuto věc [§ 85 odst. 2 písm. b) stavebního zákona] již obdobnou úpravu neobsahuje a účastníkem územního řízení, tak může být i vlastník pozemku (nebo oprávněný z věcného práva k němu), který s pozemkem, na němž má být umístěna stavba, přímo sousedí. Tento výklad ostatně nezpochybnil ani žalovaný, neboť sám v napadeném rozhodnutí uvedl, že praxe se při stanovení okruhu účastníků územního řízení neomezuje pouze na mezující sousedy.

17. Ze změny právní úpravy účastenství v územním řízení nicméně neplyne, že by okruh účastníků byl za současného stavu zcela neomezený. Účastníkem územního řízení může být jen ta osoba, jež splňuje podmínky stanovené v § 85 odst. 2 písm. b) stavebního zákona. První podmínkou je existence vlastnického (či jiného věcného) práva *k sousedním stavbám anebo sousedním pozemkům nebo stavbám na nich*. Druhou podmínkou je pak *přímé dotčení* vlastnického (či jiného věcného) práva vydáním územního rozhodnutí, resp. umístěním záměru (stavby). Naplnění obou podmínky je přitom třeba zkoumat v každém individuálním případě s ohledem na všechny konkrétní okolnosti případu, a posouzení určité věci proto nelze jednoduše přenášet na jiné případy. V případě územního řízení, jehož předmětem je stavební záměr studny, je třeba zohlednit zejména specifickou povahu této stavby. Aby mohlo pojmově dojít k dotčení vlastnického (či jiného věcného) práva umístěním stavby studny, musí být s vlastnictvím sousedícího pozemku či stavby (nebo jiným věcným právem k nim) nutně spojena možnost nakládání s podzemními vodami. Jen v takovém případě si totiž lze představit, že by mohlo dojít k dotčení práv jiného účastníka. Pouhé vlastnictví pozemku (či jiného vlastnického práva), s nímž není spojena možnost nakládání s podzemními vodami na tomto pozemku, přímé dotčení práv založit nemůže, neboť podzemní vody nacházející se pod pozemkem nejsou předmětem vlastnictví a nejsou součástí ani příslušenstvím pozemku, pod nímž se vyskytují [§ 3 odst. 1 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů].
18. V tomto ohledu lze odkázat na komentářovou literaturu, která obecně připouští účastenství vlastníků sousedních pozemků či staveb (nebo oprávněných z jiných věcných práv k nim) v řízeních, jejichž předmětem je umístění stavby studny. Přímé dotčení na právech lze v takových případech spatřovat např. ve stržení vody v jiné již vybudované studni (Malý, S.: *Stavební zákon. Komentář*. 2., aktualizované vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013). Obdobně i judikatura Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) vychází z předpokladu, že vlastníci sousedících pozemků či staveb (či osoby oprávněné z jiných věcných práv k nim) mohou být účastníky již ve fázi územního řízení. Například v rozsudku ze dne 31. 8. 2017, č. j. 2 As 326/2016 – 33, jenž se věcně týkal přezkumu rozhodnutí vodoprávního úřadu o povolení stavby studny a povolení k nakládání s vodami, NSS zcela jasně rozlišil jednotlivé navzájem navazující fáze povolovacího procesu, jež předcházejí realizaci stavby, přičemž zdůraznil, že „*stavební řízení není pokračováním územního řízení. Předmět obou těchto řízení, tj. okruh otázek, které se v nich řeší, je odlišný. Ve stavebním řízení se neřeší umístění stavby na pozemku, neboť to je již závazně určeno pravomocným územním rozhodnutím. Mezi územním řízením a stavebním řízením, ačkoliv jejich výstupy představují řetězcí správní akty, existuje z hlediska věcného bariéra, která je striktně odděluje. Správní soudy se mohou při přezkumu stavebního povolení zabývat toliko těmi námitkami, které mají přímý vztah k předmětu stavebního řízení, a nemohou posuzovat zákonnost stavebního povolení z pohledu otázek, které se věcně neupínají k předmětu stavebního řízení. Důsledkem této difference je zavedení věcné koncentrace námitek účastníků řízení v § 114 odst. 1 a 2 stavebního zákona (srov. např. rozsudky Nejvyššího*

správního soudu ze dne 23. 1. 2013, č. j. 1 As 119/2012 – 86, nebo ze dne 8. 9. 2011, č. j. 1 As 83/2011 – 565).“ NSS se tak v dané věci nezabýval těmi námitkami, které se dle jeho názoru týkaly umístění stavby a měly být uplatněny v územním řízení, a proto se jimi nelze zabývat až ve fázi přezkumu rozhodnutí o povolení stavby a povolení k nakládání s vodami. NSS zjevně neměl žádných pochyb o možnosti účastenství vlastníků sousedních staveb a pozemků i v řízení o umístění stavby studny.

19. V této souvislosti se sluší poznamenat, že odkaz žalobců na rozsudek ve věci sp. zn. 9 As 78/2011 je nepřipadný, neboť závěry, které v něm NSS vyslovil, se týkají výlučně účastenství ve stavebním řízení podle 109 odst. 1 písm. e) a f) stavebního zákona, ve znění účinném do 31. 12. 2012. Tuto argumentaci, o níž se žalobci opírají, tedy nelze bez dalšího přenášet i na výklad § 85 odst. 2 písm. b) stavebního zákona, který se upravuje účastenství v územním řízení.
20. V projednávané věci vystavěl žalovaný napadené rozhodnutí na úvaze, že vliv záměru na vydatnost okolních studní je otázkou, která se posuzuje ve stavebním řízení, v němž se projednává, jaký maximální denní objem vody může být čerpán, aby nedošlo k omezení vydatnosti okolních studní. Tyto otázky se podle žalovaného neřeší v územním řízení. Tato úvaha však není správná. Zaprvé, otázka povoleného odběru vod je předmětem vodoprávního řízení, v němž se rozhoduje o povolení k nakládání s vodami, nikoliv stavebního řízení, v němž se rozhoduje toliko o technickém provedení stavby. Především ale námitky týkající se vlivu stavby studně na vydatnost okolních již existujících studní a jiných vodních zdrojů nelze hodnotit striktně jen jako námitky týkající se provedení stavby (posuzované ve stavebním řízení) nebo povolení k nakládání s vodami (posuzované ve vodoprávním řízení). Již ve fázi územního řízení jsou totiž stanoveny základní parametry stavby, zejména umístění a hloubka studny a zpravidla i způsob jejího provedení, které samy o sobě podstatně předurčují vliv nově umístěné studny na okolní zdroje vody. Právě tyto parametry umístění stavby mohou zásadním způsobem ovlivnit hladinu podzemní vody, její tok, kvalitu apod. Pokud tedy některý z vlastníků sousedních pozemků nebo staveb má obavu z negativního ovlivnění vodních poměrů v důsledku parametrů umístění stavby, a z tohoto důvodu se záměrem nesouhlasí, pak se mu k podání námitek otevírá prostor pouze ve fázi územního řízení. Ve fázi stavebního řízení jsou přípustné již jen námitky proti projektové dokumentaci, způsobu provádění a užívání stavby nebo požadavkům dotčených orgánů (§ 114 odst. 1 stavebního zákona) a ve fázi povolení k nakládání s vodami jen námitky týkající se odběru vody, jejího množství apod. V těchto dalších fázích povolovacího procesu navíc nelze námitky proti umístění stavby a jejím základním parametrům i s ohledem na koncentrační zásadu plynoucí z § 114 odst. 2 stavebního zákona úspěšně uplatňovat.
21. Žalobci v odvolání proti územnímu rozhodnutí namítali právě ovlivnění vydatnosti zdrojů vody, přičemž zpochybnili i správnost údajů posudku hydrogeologa RNDr. L. P., konkrétně údaje o vzdálenosti kopané studni KS – 2 a o umístění pramenní jímky, resp. pramene PR 4 od předmětného záměru nové studny. Je pravdou, že žalobci uplatnili tyto námitky velmi obecně, aniž by konkretizovali, jakým způsobem by k ovlivnění vydatnosti těchto vodních zdrojů mohlo dojít, a navíc nepředložili ani žádný doklad zpochybňující závěry hydrogeologického posudku. To však samo o sobě neodůvodňuje závěr, že nebyli účastníky územního řízení podle § 85 odst. 2 písm. b) stavebního zákona. Aby bylo možné takový závěr učinit, musel by žalovaný řádně odůvodnit, proč má za to, že žalobci nesplňují podmínky účastenství plynoucí z uvedeného ustanovení. Jinými slovy žalovaný

by musel na základě shromážděných podkladů postavit na jisto, že žalobci nemohou být územním rozhodnutím na svých tvrzených vlastnických právech nikterak dotčeni. To však žalovaný neučinil, neboť založil napadené rozhodnutí pouze na nesprávné úvaze o nepřipustnosti námitek týkajících se potencionálního vlivu záměru na vydatnost okolních vodních zdrojů v územním řízení. Tento nedostatek odůvodnění tak činí napadené rozhodnutí nepřezkoumatelným pro nedostatek důvodů. Soud k této vadě musel přihlédnout i bez žalobní námítky, neboť brání přezkumu napadeného rozhodnutí v mezích řádně uplatněných žalobních bodů (srov. rozsudek NSS ze dne 9. 6. 2004, č. j. 5 A 157/2002-35, publ. pod č. 359/2004 Sb.).

22. I přes uvedenou vadu nicméně soud nemohl při hodnocení důvodnosti žaloby zcela odhlédnout od skutečností, jež plynou ze správního spisu, a skutkových tvrzení, o něž žalobci opírají své tvrzené účastenství v územním řízení. V tomto ohledu je třeba zdůraznit, že skutkové okolnosti, které jsou pro posouzení účastenství jednotlivých žalobců rozhodné, a i jejich tvrzení ohledně dotčení vlastnických práv nejsou zcela totožné.
23. Žalobkyně b) v žalobě (a shodně i v odvolání proti územnímu rozhodnutí) tvrdila, že je výlučným vlastníkem pozemku p. č. X, na němž je umístěna kopaná studna (označená KS – 2). Umístění této studny potvrzuje i situační mapa, která je součástí hydrogeologického posudku, a ani správní orgány tuto skutečnost nezpochybnili. Není proto sporu o tom, že je vlastníkem pozemku, přičemž s tímto vlastnictvím je spojena i možnost odběru podzemní vody (viz shora bod 17) a nelze tedy vyloučit, že splňuje podmínky účastenství podle § 85 odst. 2 písm. b) stavebního zákona. V případě žalobkyně c) je situace složitější v tom, že sice tvrdí, že je vlastníkem pozemku p. č. X, na němž se má podle jejího tvrzení nacházet pramen vody, avšak podle hydrogeologického posudku a v něm obsažené situační mapy se tento pramen (označený PR4) má nacházet na pozemku žalobkyně b). Jelikož na základě podkladů obsažených ve správním spise nelze postavit na jisto, jaký byl ke dni vydání napadeného rozhodnutí skutečný stav, a tvrzení žalobkyně c) o existenci pramenu na jejím pozemku tedy nelze potvrdit ani vyvrátit, nelze za současného stavu ani v jejím případě učinit jasný závěr o tom, zda splňuje (či nikoliv) podmínky účastenství plynoucí z § 85 odst. 2 písm. b) stavebního zákona.
24. V případě žalobce a) naopak zjištěné i jím tvrzené skutečnosti svědčí o tom, že podmínky účastenství splnit nemůže. Žalobce a) uvedl, že je společně s žalobkyní b) vlastníkem pozemku p. č. X a p. č. X, který mají ve společném jmění manželů. Na těchto pozemcích se však dle tvrzení žalobců i dle hydrogeologického posudku a v něm obsažené situační mapy žádné vodní zdroje nenacházejí. S vlastnickým právem žalobce a) k těmto pozemkům tedy není spojena možnost odběru podzemních vod. Nedisponuje-li vlastnickým (či jiným věcným) právem k nemovité věci, jež by mu umožňovalo nakládat s podzemními vodami, je zjevné, že nemůže být na vlastnickém (ani jiném věcném) právu nikterak dotčen. S ohledem na tato zjištění tedy soud dospěl k závěru, že rozhodnutí žalovaného i přes shora zjištěné nedostatky odůvodnění (viz bod 20 tohoto rozsudku) ob stojí ve vztahu k žalobci a), neboť je zjevné, že nesplňuje podmínky účastenství plynoucí z § 85 odst. 2 písm. b) stavebního zákona a účastníkem územního řízení být nemůže. Žalovaný tedy rozhodl zcela správně, pokud odvolání žalobce a) proti územnímu rozhodnutí zamítl jako nepřipustné podle § 92 odst. 1 správního řádu.
25. Lze tedy uzavřít, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, neboť žalovaný nezkoumal možnost dotčení žalobců na jejich právech. I přes tento

nedostatek však napadené rozhodnutí ob stojí ve vztahu k žalobci a), neboť z obsahu správního spisu a jeho tvrzení uplatněných jak v žalobě, tak i v průběhu správního řízení, je zcela zjevné, že účastníkem územního řízení být nemohl, a jím podané odvolání proti územnímu rozhodnutí je tedy nepřijatelné.

26. Soud se blíže nezabýval tvrzeným zkrácením žalobců na jejich procesních právech. V případě žalobce a), jenž nebyl účastníkem územního řízení, zkrácení jeho procesních práv nepřichází v úvahu. V případě žalobkyň b) a c) je třeba nejprve postavit na jisto, zda jsou účastnicemi územního řízení či nikoliv a teprve poté bude možné učinit závěr o tom, zda byly postupem správních orgánů v územním řízení zkráceny na procesních právech. Soud však není oprávněn tuto otázku samostatně posoudit, neboť by tím zcela nahradil činnost žalovaného.
27. K poslední uplatněné žalobní námitce, jež se týkala odlišností ve vymezení účastníků v předmětném územní řízení a vodoprávním řízení, jehož předmětem bylo povolení k nakládání s vodami odběrem vody ze studně nacházející se na pozemku p. č. X, konstatuje soud toliko to, že s ohledem na odlišný předmět vodoprávního a územního řízení a na skutečnost, že se rozhodnutí vodoprávního úřadu týkalo jiné studně na jiném pozemku, byť v téže lokalitě, nelze mít za to, že by okruh účastníků musel být v obou případech zcela shodný. Tato námitka není důvodná.

Závěr a náklady řízení

28. Soud ze shora uvedených důvodů shledal, že žaloba podaná žalobcem a) není důvodná, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl. Naopak žaloba podaná žalobkyněmi b) a c) je důvodná, a proto soud napadené rozhodnutí podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. zrušil v části, v níž byla jako nepřijatelná zamítnuta odvolání žalobkyň b) a c), a věc vrátil v tomto rozsahu žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.).
29. Důkazy navržené žalobci, a to oznámení o zahájení řízení a rozhodnutí vodoprávního úřadu ve věci sp. zn. 861/07/ŽP-Bu, soud neprovedl pro nadbytečnost, neboť všechny skutečnosti rozhodné pro posouzení věci vyplynuly již z obsahu správního spisu.
30. V dalším řízení je žalovaný vázán právním názorem soudu (§ 78 odst. 5 s. ř. s.). V dalším řízení se žalovaný bude zabývat pouze odvoláními žalobkyň b) a c). V první řadě je třeba učinit závěr o tom, zda se na pozemku p. č. X ve vlastnictví žalobkyně c) nachází pramen (pramenní jímka označená v hydrologickém posudku jako PR4), jak sama tvrdí, byť z podkladů shromážděných ve spise vyplývá, že se pramen nachází na pozemku p. č. X. V této souvislosti však lze uvést, že důkazní břemeno ohledně tvrzení o dotčení vlastnického práva, tedy i ohledně tvrzení o existenci pramenu na pozemku p. č. X nese v územním řízení žalobkyně. Dále žalovaný na základě shromážděných podkladů posoudí otázku, zda žalobkyně každá za sebe mohly být umístěním stavby studny dotčeny na svých vlastnických právech. I v tomto ohledu však tíží důkazní břemeno obě žalobkyně. Své závěry ohledně možného dotčení práv žalobkyň a jejich účastenství v územním řízení žalovaný řádně odůvodní.
31. O nákladech řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož má právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení před soudem účastník, který byl ve věci plně úspěšný. Ve vztahu mezi žalobcem a) a žalovaným byl plně úspěšný žalovaný. Nad rámec jeho běžné úřední činnosti mu však žádné důvodně vynaložené náklady nevznikly a jejich náhradu ani nepožadoval. Soud rozhodl, že mezi nimi nemá žádný z účastníků právo

na náhradu nákladů řízení.

32. Ve vztahu mezi žalobkyněmi b) a c) na straně jedné a žalovaným na straně druhé byly žalobkyně b) a c) plně úspěšné, a náleží jim tedy náhrada důvodně vynaložených nákladů řízení, které tvoří zaplacené soudní poplatky v celkové výši 6 000 Kč a náklady spojené s jejich zastoupením advokátem. Při určení výše odměny advokáta soud postupoval podle § 12 odst. 4 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“), stanovícího, že za společné úkony při zastupování dvou nebo více osob, náleží advokátovi za každou takto zastupovanou osobu mimosmluvní odměna snížená o 20 %. Odměna advokáta za zastoupení každé ze žalobkyň tak činí 4 960 Kč za dva úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení, podání žaloby) podle § 7 bod 5, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. a) a d) advokátního tarifu. Pausální náhrada hotových výdajů advokáta za dva úkony právní služby činí 600 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Zástupce je podle veřejně dostupných údajů (Administrativní registr ekonomických subjektů dostupný na <https://wwwinfo.mfcr.cz/ares/>) plátcem daně z přidané hodnoty, k nákladům řízení tak patří i náhrada za tuto daň (21 %) ve výši 2 209,20 Kč. Celkem tak činí náhrada nákladů řízení přiznaná žalobkyním b) a c) 18 729,20 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 24. června 2020

Mgr. Jitka Zavřelová, v. r.
předsedkyně senátu